

SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN: 2181-1342 (ONLINE)

№ 6 (3) - 2023

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES

ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ

ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ

ELECTRONIC JOURNAL

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 6 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васида Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш

ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com
Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Аминов Хамидулла Абдирахимович -</i> БОБУР ДАВРИДАГИ САМАРҚАНД ШАЙХУЛИСЛОМИ	9-14
<i>Неъматов Рустам Абдуваид ўғли</i> ИЛК ЎРТА АСРЛАРДА ХОРАЗМДА КЕЧГАН ЭТНОМАДАНИЙ ЖАРАЁНЛАР	15-23
<i>Raxmanov Zafar Adilovich, Aloxunov Alisher Ahmadjonovich</i> FARG'ONA VODIYSI ARXEOLOGIK YODGORLIKLARI JOYLASHUV QONUNIYATLARI: TAHLIL VA MULOHAZALAR	23-32
<i>Мансуров Музаффаржон</i> СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕКИСТОНДА МАДАНИЙ ТУРИЗМНИНГ ТУРИЗМ ИНДУСТРИЯСИДАГИ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ	32-42
<i>Mirsoatova Sayyora Turg'unovna, Muhsiddinov Ahrorbek Mamurovich</i> FARG'ONA MEZOLIT VA NEOLIT DAVRI JAMOALARINI O'ZARO MADANIY ALOQALARI XUSUSIDA	43-48

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

<i>Kurpayanidi Konstantin Ivanovich</i> COVID-19 PANDEMIYASI OQIBATLARINI BARTARAF ETISH SHAROITIDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISH MASALALARI	49-55
<i>Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li</i> КОМПАНИЯЛАР САМАРАЛИ БОШҚАРУВ ТИЗИМИДА ИЧКИ НАЗОРАТНИНГ О'РНИ	56-65
<i>Абдуллаева Зульфия Иззатовна</i> ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ПОВЕДЕНИЕ КЛИЕНТОВ ГОСТИНИЦ	66-74
<i>Алимова Муниса Юлчиевна</i> ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИ ТУРМУШ ДАРАЖАСИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР ТАСНИФИ	75-80
<i>Абдиева Наргиза Шухратовна</i> ИЧКИ АУДИТДА ФИРИБГАРЛИК РИСКНИ АНИҚЛАШ ВА БАҲОЛАШ	81-91
<i>Тўхтасинова Дилдора Раҳмонбердиевна, Ахунова Маърифат Хакимовна</i> ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА РАҚАМЛИ ҲАЁТ	92-97
<i>Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li</i> BOZOR ISLOHOTLARI SHAROITIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	98-103
<i>Савинова Галина Анатольевна</i> ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ЧЕРТЫ МСФО И НСБУ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СОСТАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	104-108
<i>Qodirov Sardorbek Isroiljon o'g'li</i> QURILISH SANOATI KORXONALARI FAOLIYATINI RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH MASALALARI	109-114

Урдушев Хамракул, Мавлянов Мажид, Эшанкулов Сирожиддин, Розиева Гулхаё
 АГРОКЛАСТЕРЛАР ВА УЛАРНИНГ РИВОЖЛАНИШИДА РАҚАМЛИ
 ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ЎРНИ 115-125

Худаярова Хуршида Абдуназаровна
 ЎЗБЕКИСТОНДА ИННОВАЦИОН БАНК ХИЗМАТЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ МУАММОЛАРИ
 ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ 126-132

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Бойдадаев Абдуррохмон Толибжон ўғли
 РЕНЕССАНС ДАВРИДА ПАНТЕИСТИК ҚАРАШЛАРНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ..... 133-141

Аликулов Хусниддин Акбарович
 ҲОЗИРГИ ДАВРДА ГЛОБАЛ ЭКОЛОГИК ХАВФ-ХАТАР ВА НАНОТЕХНОЛОГИЯЛАР .142-151

Саидова Камола Усканбаевна
 РЕНЕССАНС ДАВРИ САНЪАТИ – ЖАҲОН МАДАНИЯТИ АЖРАЛМАС ҚИСМИ
 СИФАТИДА 152-156

Shirinov Anvar Qanoatovich
 MARKAZIY OSIYODA INSON TARAQQIYOTI SOHASIDAGI STRATEGIYALARNING IJTIMOYIY-
 FALSAFIY TAHLILI 157-162

Хасанов Бобуржон Хакимович
 ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДА ОММАВИЙ НОРОЗИЛИК ҲАРАКАТЛАРИНИ ОЛДИНИ
 ОЛИШНИНГ ҲОЖИВИЙ-МАҲКУРАВИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ 163-167

Xodjayeva Fotima Nabixonovna
 AHMAD G'AZZOLIYNING "SAVONIH" ASARI HAQIDA QISQACHA TASNIF168-172

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Rustamova Shaxnoza Abduraximovna
 MATN, TARJIMA TURLARI VA TARJIMADA TARJIMON MAHORATINING O'RNI 173-180

Abdulloyeva Kamola Mirxon qizi
 MUALLIF DISKURSIV SHAXSI TUSHUNCHASI, STRUKTURASI VA RIVOJLANISH
 TENDENSIYALARI 181-191

Turg'unova Fazilat Rustam qizi
 PRAGMALINGVISTIKA NUQTAI NAZARIDAN SARLAVHA FUNKTSIYALARI 192-197

Saidov O'lmas Raxmatovich
 O'ZBEK TILI ISH YURITISH TERMINLARINING ETIMOLOGIK TAVSIFI 198-206

Xuramova Dildora Rahkmonkulovna, Axmedova Firuza Asrorovna
 O'ZBEKISTONDA TARJIMONLARNING TARJIMA USLUBINI BERILISHI XUSUSIDA 207-213

Ataboyev Isroiljon Mirza o'g'li
 MADANIYATLARARO SIYOSIY MAKONDA TAJOVUZKOR SALOHİYATGA EGA NUTQ
 TA'SIRINING USULLARI 214-219

Murodova Nilufar Karomatovna
BLOGGERLIK FAOLIYATIDA MAHORAT MASALALARI 220-224

Ochilova Hilola Husan qizi
XITOIY TILIDA NOMINALIZATSIYA HODISASI XUSUSIDA AYRIM MULOHAZALAR 225-229

Kuvonov Zarifjon Maxsiddin o'g'li
NEMIS TILIGA CHET TILIDAN O'ZLASHAGAN SO'ZLARNING STRUKTURAL-SEMANTIK
TADQIQI 230-238

Yakubova Nilufar Egamberganovna
"MULLO NASRIDIN" – TURKIY MATBUOT TARIXIDA MUHIM HODISA 239-245

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР

Абдуллаева Маликабону Эркин қизи
ХАЛҚ ТАЪЛИМИДА МАЪМУРИЙ БОШҚАРУВ ВА МЕХНАТ МУНОСАБАТЛАРИ БИЛАН
БОҒЛИҚ КОРРУПЦИЯВИЙ ОМИЛЛАР ТАҲЛИЛИ 246-256

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Jumayev Rustam G'aniyevich
IJTIMOIY-GUMANITAR VA MUTAXASSISLIK FANLARNI INNOVATSION PEDAGOGIK
TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH ORQALI TALABALARDA FUQAROLIK POZITSIYASINI
TAKOMILLASHTIRISH 257-263

Бозорова Муслима
ЭТНОПЕДАГОГИКА ТАЛАБА-ЁШЛАРДА ЎЗБЕКОНА МИЛЛИЙ ЎЗИГА ХОСЛИКНИ
ШАКЛЛАНТИРИШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА 264-270

Samadova Sarvinoz Samad qizi
YOSHLARNI BAG'RIKENGLIK RUHIDA TARBIYALASHGA DOIR KOMPETENSIYALAR.... 271-275

Жўраев Воҳид Тожимаматович
РАҚАМЛАШТИРИШ ШАРОИТИДА ЗАМОНАВИЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСОСИДА ТАЪЛИМ
МУАССАСАСИНИ БОШҚАРИШ 276-288

Бозорова Назоқат
ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИГА ОИД МАҲАЛЛИЙ МУЗЕЙ МАТЕРИАЛЛАРИ
ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ТАРБИЯВИЙ-ТАДҚИҚОТ ФАОЛИЯТИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВОСИТАСИ
СИФАТИДА 289-295

Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li
МАКТАВ О'QUVCHILARINI HUQUQIY TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISH TEKNOLOGIYALARI
BORASIDA EKSPERIMENT ISHLARINI TASHKIL ETISH VA NATIJALAR TAHLILI 296-301

Sharipova Sitora Xaydarovna
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA RUS TILI FANINI O'QITISHDA MUAMMOLI TA'LIMDAN
FOYDALANISH 302-307

Isag'aliyeva Sadafxon Muxammadaminovna
BIOLOGIYA O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INTERFAOL USULLARNI
QO'LLASH 308-312

<i>Umarov Abdusamat Abdumalikovich, Xojimurodova Mahliyoхon Kenjavoy qizi</i> OILA VA NIKOH SHAROITIDA AYOLLAR SPORTINING MUAMMOLARI	313-317
<i>Sulaymanova Dildora Nazarovna</i> LOYIHAGA ASOSLANGAN O'QITISH TEXNOLOGIYASINING MOHIYATI VA MAZMUNI...318-325	
<i>Ro'ziev Rustam Ro'zimurodovich</i> YONG'IN XAVFSIZLIGI MADANIYATI–ODDIYLIKDAN KOMILLIK SARI	326-330
<i>Акрамов Баходир</i> МАЛАКАЛИ ДАРВОЗАБОНЛАРНИ ЎЙИН ДАВОМИДА БАЖАРИЛАДИГАН ТЕХНИК- ТАКТИК ҲАРАКАТЛАРИ ТАҲЛИЛИ	331-336
<i>Anvarjonov Ahrorjon Ahadjon o'g'li</i> BO'LAJAK TARIXCHILARDA TARIX FALSAFASI VA UNING ZAMONAVIY KONSEPSIYALARIGA DOIR BILIMLARNI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	337-342
<i>Umarov Bekzod Azizovich</i> RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA PEDAGOGLARNING PROFESSIONAL KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MODELI	343-349
<i>Бекимбетова Дильфуза Оралбаевна</i> РАЗВИТИЕ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	350-356

10.00.00 – Филология фанлари

Yakubova Nilufar Egamberganovna
Urganch davlat pedagogika instituti, o'qituvchi

"MULLO NASRIDDIN" – TURKIY MATBUOT TARIXIDA MUHIM HODISA

Annotatsiya. Mazkur maqolada Ozarbayjon matbuotida shakllangan maktablar, jumladan, "Mullo Nasriddin", "Fuyuzot" maktablari haqida, "Mullo Nasriddin" jurnalining turkiy xalqlar matbuoti, xususan, jadid adabiyoti va matbuoti shakllanishidagi o'rni va uning o'ziga xos jihatlari haqida ma'lumot berilgan. Shuningdek, ushbu maqolada "Mullo Nasriddin" jurnalining ilmiy ahamiyati borasida fikrlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: "Mullo Nasriddin", "Fuyuzot", matbuot, jadid adabiyoti, satirik adabiyot, didaktik adabiyot, tanqidiy adabiyot.

Якубова Нилуфар Эгамбергановна
Ургенчский государственный
педагогический институт, преподаватель

"МУЛЛА НАСРИДДИН" - ВАЖНОЕ СОБЫТИЕ В ИСТОРИИ ТУРЕЦКОЙ ПРЕССЫ

Аннотация: В данной статье рассматриваются школы, сформировавшиеся в печати Азербайджана, в том числе школы «Мулла Насриддин» и «Фуюзот», роль журнала «Мулла Насриддин» в формировании печати тюркских народов, в частности, современной литературы и пресса, а также их специфические аспекты. Также в этой статье есть мнения о научной значимости журнала «Мулла Насриддин».

Ключевые слова: «Мулла Насриддин», «Фуюзот», пресса, современная литература, сатирическая литература, дидактическая литература, критическая литература.

Yakubova Nilufar Egamberganovna
Urganch State Pedagogical Institute, Teacher

"MULLA NASRIDDIN" - AN IMPORTANT EVENT IN THE HISTORY OF THE TURKISH PRESS

Abstract. This article discusses the schools that have formed in the press of Azerbaijan, including the Mulla Nasriddin and Fuyuzot schools, the role of the Mulla Nasriddin magazine in shaping the press of the Turkic peoples, in particular, modern literature and the press, as well as their specific Aspects. Also in this article there are opinions about the scientific significance of the journal "Mulla Nasriddin".

Key words: "Mulla Nasriddin", "Fuyuzot", press, modern literature, satirical literature, didactic literature, critical literature.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I6Y2023N32>

Insoniyat paydo bo'lganidan boshlab o'zaro axborot almashuv ehtiyoji paydo bo'lgan. Dastlab, insonlar o'rtasidagi axborot almashuv jarayoni og'zaki nutq orqali amalga oshirilgan bo'lsa, keyinchalik yozuv paydo bo'lishi bilan axborot tarqalishi jarayonida katta sakrash yuz bergan edi. Kitob bosib chiqarish bilan esa axborot almashuv jarayoni yanada kuchaygan edi.

Umuman, insoniyat rivojlanishi bilan axborot almashinuvi ham jadallashib boradi. Bir tomondan, insoniyat taraqqiy etishi bilan axborot ko'payib, yangi texnika kashfiyotlari natijasida uni uzatish va yodda saqlashning murakkab shakllari paydo bo'ladi. Ikkinchi tomondan esa axborot hajmi ortishi bilan yangi kommunikasiya manbalariga ehtiyoj sezila boshlaydi.

Turkistonning madaniy markazlaridan biri bo'lgan Toshkent shahrida o'lkaning to'ng'ich gazetasi "Turkestanskije vedomosti" 1870-yil 28-aprelda chiqq boshlagan edi. Ushbu gazeta Rossiya guberniya vedomostlariga tenglashtirilgan bo'lib, unga amaldorlar obuna bo'lishi majburiy edi. Turkiston general-gubernatorligi bu gazeta orqali o'z g'oyalarini tarqatishni maqsad qilib qo'ygan bo'lsa-da, amalda matbuot o'lkani har tomonlama o'rganib hamda rus aholini Turkiston hayoti bilan tanishtirish, ularga madaniy, iqtisodiy, ijtimoiy xabarlar berish borasida alohida ahamiyat kasb etgan edi.

Ona yurtimiz O'zbekistonning mustaqillikka erishuvi milliy madaniyatimizning ajralmas bo'lagi bo'lgan matbuotimiz tarixining hali noma'lum sahifalarini tiklash uchun imkon yaratdi. O'zbekiston matbuoti taraqqiyotining 1917- yilgacha bo'lgan davri Turkistonda mustamlaka rus hukumati hukmronligi davrida, so'ng 1991-yilgacha bo'lgan davri sho'ro tuzumi sharoitida kechdi. Hozirga qadar tadqiqotchilar tomonidan matbuotimiz tarixini yorituvchi talaygina maqola, risola va kitoblar yaratilgan. Biroq, ularning aksariyati sovet hokimiyati sharoitidagi hukmron kommunistik mafkura talablari asosida yozilganligi sababli, ko'p hollarda matbuotimizning taraqqiyot yo'li haqida xolis tasavvur bera olmaydi. Turkiston matbuoti tarixining xususiyati shundaki, bu hududda matbuot Yevropa va Osiyodagi ko'p mamlakatlardagiga nisbatan ancha kech tashkil topdi va taraqqiy etdi. Bu yerda gazetachilik Turkistonni XIX asrning 60-yillarida qurol kuchi bilan bosib olgan rus mustamlakachi hukmdorlari rahnamoligida vujudga keldi va rivojlana boshladi.

1870-yilda Toshkentda tashkil topgan "Turkestanskiye vedomosti" va "Turkiston viloyatining gazetasi" gazetalari O'rta Osiyodagi davriy matbuotning to'ng'ich namunalari hisoblanib, ularning har ikkisi ham 1917-yilga qadar nashr qilingan [1, 45-b].

Jadidlarning ma'naviy otasi I.Gasprinskiy "Tarjumon"ning 1884-yil 1-sonida "Rusiyada matbuot va nashriyoti islomiya" nomli maqolasida "Rusiyada lisoni turkiyda uch g'azet nashr o'linmaqdadir. Tiflisda "Ziyo" va "Kashkul" nominda ikki g'azet ozarbayjon shevasinda va Toshkentda "Turkiston gazetasi" sart shevasinda nashr o'linyur. "Tarjumon" esa Bog'chasaroyda ruscha va Qrim turkiysinda chiqmaqdadir. Bu g'azetlarni do'rti daxi avqof qit'adir. "Ziyo" g'azeti Soid Unsiyzoda, "Kashkul" Jalol Unsiyzoda va "Turkiston gazetasi" Toshkent dorulmuallimin maktab noziri g'ospo'din O'stroumov muharrirligi ila nashr o'linurlar" – deb yozgan edi [3, 51-b].

O'zbek matbuoti tarixi jadidchilik harakati va jadid ziyolilari nomi bilan tabiiy ravishda bog'lanadi. Jadid ziyolilari uchun eski usuldagi maktablarni isloh etish naqadar muhim bo'lsa, milliy matbuot tashkili va taraqqiysi ham shu darajada ahamiyatli edi.

Jadidlar zamonida matbuotdagi haq so'zning kundalik hayotga, odamlarga, jamiyatga ta'siri kuchli bo'ldi. Vaqtli matbuot odamlarning ijtimoiy hayotiga faol aralashmog'i va dunyodan boxabar bo'lmog'i uchun zaruratga aylandi. Dastlab gazetalari oyda bir marta bazo'r chiqdi; asta-asta haftalik va kunlik nashrlar shiddat bilan odamlar orasiga kirib bordi; sahifalaridagi maqola va ma'lumotlar ma'naviy ehtiyoj tusini oldi.

Darhaqiqat, millat ma'naviyatini isloh etish, odamlarni ma'rifatli qilish, olamga ochiq nazar bilan boqishga o'rgatish va mudroq tafakkurni uyg'otishning eng asosiy omili sifatida jadidlar matbuotning qadrini baland ko'tardi. Ular nazdida matbuot – fikrlar tilmochi, millat va el-yurt rivoji yo'lida xizmatchi, odamlar ong-u shuurining quyoshi, har kimning vijdoniga tutilgan ko'zgu bo'lmog'i lozim edi.

Matbuotda ana shunday misli ko'rilmagan yangilik - ozarbayjon yozuvchisi, dramaturgi va jurnalisti Mirzo Jalil Mamadqulizoda rahbarligida "Mullo Nasriddin"ning ochilishi uzoq yillardan beri mavjud yangicha fikrlash, taraqqiyotga intilishdek ijtimoiy-siyosiy va madaniy muhit mahsuli bo'ldi.

Ilk soni 1906-yil 7-aprelda (eski usul bilan 20-aprel) chiqqan "Mulla Nasriddin" jurnalining nashrini boshlash bilan u Ozarbayjonda, shuningdek, turk-musulmon dunyosida ilk bora satirik jurnalistikaning tamalini qo'ydi. O'sha vaqtdan u Mulla Nasriddin nomi bilan tanildi. Mirza Alakbar Sobir, Narimon Narimonov, Abdurahimbey Haqberdiyev, Mammad Said Ordubodiy, Umar Faiq No'monzoda, Ali Nazmi, Aliquli G'amguzor kabi yozuvchi va jurnalistlar bilan g'oya-ijodkorlik aloqasi yaraldi. Jalil Mammadqulizoda targ'ib etgan chuqur demokratizm va ozodlik g'oyalari jurnalga umumxalq muhabbati, xalqaro olamda katta obro' qozonishiga sabab bo'ldi. Mulla nasriddinchilar Yaqin va O'rta Sharqda "Mulla Nasriddin maktabi" nomli kuchli matbuot va adabiyot maktabi yaratishdi. "Mulla Nasriddin" "Suri Isrofil" (Ozarbayjon), "Nasimiy shimol" (Eron), "Jam" (Turkiya), "Uklar", "Yashen" (Tatariston), "To'qmoq" (Turkmaniston), "Pashsha" (Qrim) va boshqa satirik jurnallar uchun namuna bo'ldi.

"Mullo Nasriddin"ning ta'sis qilinishida ozar matbuoti o'z tarixi va tajribasiga ega bo'lgani muhim omil bo'ldi. Jumladan, Sharq xalqlarida taomilda bo'lib kelgan didaktik adabiyot o'rniga "tanqidiy adabiyot" zarurligi haqidagi g'oyalarining ta'siri bor, albatta. Bu g'oyalarning milliy matbuot taraqqiyotida o'rni katta bo'ldi. Masalan, Hasanbiy Zardobiy tomonidan nashr etilgan "Ekinchi" (ozarbayjonchada "Əkinçi") jurnali M.F.Oxundov g'oyalarini hayotga tatbiq etishda muhim rol o'ynadi. Keyinchalik "Mushtum"ga ham Abdulla Qodiriy boshchiligida ilg'or jadidlar tomonidan asos solingani ham bejiz emas. "Mullo Nasriddin" goh Eron shohining ichki siyosatiga aralashdi degan tuhmat bilan, goh Rus imperatorini obro'sizlantirishda, goh Turkiya sultoniga tegishli karikaturalar berilgani, goh ayrim dindorlar tomonidan xotin-qizlar huquqlari masalasidagi chiqishlari behayolik targ'iboti sifatida baholanib, "iskanja"ga olindi. Bu jarayonga baho berish maqsadida uning umumiy mundarijasiga nazar tashlasak, jurnal sahifalarida e'lon qilingan ijtimoiy-siyosiy va madaniy hayotni haqqoniy aks ettirgan karikaturalar bilan birga noshirlar maqsad va maslagini ifoda etadigan kichik hajmli maqolalar ham e'tiborni tortadi. Ana shulardan biri jurnalning 1906-yil 7- aprelda nashr qilingan Mullo Nasriddin tilidan "Sizi deyub galmisham, ey manim musulmon qardoshlarim!" (2-sahifa) – deb boshlanuvchi 1-sonida e'lon qilingan "Lison balosi" (8-sahifa) maqolasidir.

Maqola tarkiban ikki qismdan iborat: 1. "Hayot" gazetasining 25-sonidan olingan til ofati haqidagi maqoladan iqtibos. 2. Maqolaga, ta'bir joiz bo'lsa, javobiya tarzidagi hayot haqiqatini cheksiz istehzo va achinish bilan ifoda etgan "Mullo Nasriddin" muallifligidagi qism.

"Lison balosi"ning dastlabki qismi quyidagicha:

"Har kas donishsa (gapirsa), albatta, o'z o'zini xor, zalil va nochiz edar. Iso alayhissalom hazratlarina arz ayladilar: "Yo Ruhulloh, dalolat buyuring bizi bir amalgaki, u bizi jannata doxil etsun". Buyurdi: "Hech donishmayun". Arz ayladilar: "Hech donishmamoq o'lmaz". Buyurdi: "Ajaba, o'lar!".

Hazrat Sulaymon alayhissalom buyurdi: “Agar donishmoq gumish (kumush) o’lsa, donishmamoq qizil (oltin)dir.

Donishmamoq donishmoqdan yaxshidir.

Hech bir musulmon garak donishmasun xoh johil va ahmaq o’la, xoh komil va sohibma’rifat. Inson na qadarki, sokit va somitdir, u qadar go’zaldir. Uylaki, boshladi donishmag’a, daxi go’zallik itub gedar. Udirki, Muslihiddin SHeroziy deyub:

Zabon dar dahon, ey xiradmand, chist?

Kalidi dari ganji sohibhunar.

Chu dar basta boshad chi dona kase-

Ki, javharfurushast yo pilavar”.

Tarjimasi: “Ey oqil, og’izdagi til nima o’zi? Hunar egasi xazinasi eshigining kalitidir. Eshik yopiq bo’lsa, javharfurushmi yoki attor ekanini kim qaerdan bilsin”.

Maqolaning ikkinchi qismi matni quyidagicha: “Bu matblari tasdiq edandan so’ngra “Mullo Nasriddin” buni lozim bilur desun:

Ey dil, daxi dinma va sukut et san tori,

Lol o’lu donishma.

Sol boshingi oshog’a va hech boxma yuxori,

Mol o’lu donishma.

Gar g’ayrlari jumdinga vursala, dinma,

Gar boshin egub pisar kodursala, dinma,

Pomol eda dushman sani, sabr et bolo, dinma,

Yo zulm eda yobupinga go’ndirsala dinma,

Sol boshingi oshog’a va hech boxma yuxori,

Lol o’lu donishma.

Gar g’ussalanib, aylayasan nolau zori,

Mol o’lu donishma.

Har bir-ikki gun dur oyog’a, bo’shla dukoni,

Get bir yovuq hammoma, o’zan bog’la hinoni,

Yum go’zlaringi, dilma va ham go’zla azoni,

Gar aylamish o’lasan gecha bir tavr xatoni,

Get, gir suya to axz edasan rohati joni,

Sol boshingi oshog’a va hech boxma yuxori,

Lol o’lu donishma.

Ey dil, daxi dinma va sukut et san tori,

Mol o’lu donishma.

Qo’y, qo’nshilaring olsun ala jumla silohi,

Solsun sani da’voya agar xoh, na xohi,

San dinma va tapshirma qabul etma gunohi,

La’nat ila qalbinda urakdan go’tur ohi,

Bizlar nechik, qo’y, o’zi hukm etsun ilohiy.

Sol boshingi oshog’a va hech boxma yuxori,

Lol o’lu donishma.

Ey dil, daxi dinma va sukut et san tori,

Mol o’lu donishma.

Gar jumla tavoyif sana afsus eda etsun,
Oxirda hukumat o'zingi rus eda etsun,
Ham mullolaring rus alini bo's eda etsun,
Islomi jahonda daxi ma'yus eda etsun,

Shukr et, egilan boshingi ayla nahori,
Lol o'lu donishma.
Sol boshingi oshog'a va hech boxma yuxori,
Lol o'lu donishma".

She'rni o'qir ekanmiz, birinchi galda uning ozarbayjon ohanglarida, xususan, "surud" (Alisher Navoiy ta'biri) – mustahzod ohangida (Hamza Hakimzodaning shu ruhdagi "Yig'la, Turkiston" she'ri "Do'st Mavlon-ey" ohangida bitilgani kabi) ravon tilda yozilgani, ikkinchidan unda davrning o'ta katta ijtimoiy-siyosiy muammolari yoritilgani e'tiborni tortadi. Muhimi, unda bayon qilingan achchiq haqiqat (mustabidlar qo'l ostida ezilgan xalqlarga dunyo ahlining achinishi, milliylikning turli niqoblar ostida asta-sekin barham topib borishi, diniy qadriyatlar yo'qolishi, xususan, unda ruhoniylarning ham ma'lum darajada "hisssa"si borligi va hokazo) nechog'lik vaqtida bildirilgani, afsuski, ko'p jihatdan rost bo'lib chiqqanini yaqin o'tmish ko'rsatib berdi. Bu esa "Mullo Nasriddin" dastlabki sonlaridanoq haqiqat, adolat, millat taraqqiyoti, insoniy qadriyatlar yo'lida keskin kurash olib borganini ko'rsatadi.

O'quvchilarda maqolaning birinchi qismida Shayx Sa'diy qalamiga mansub baytlar yuzasidan noqis tasavvur bo'lmasligi uchun ushbu bayt "Guliston" "Debocha"sidan olingani, uning davomida esa o'z vaqtida aytilgan so'zning baland qadri haqida quyidagilar yozilganini eslatib o'tamiz:

Aqllik oldida xomushlik adab garchi,
U yaxshi, agar qilsang maslahat zamonida so'z.
Nishoni aqli yengillik erur iki narsa:
Demak zamonida xomush, xomush zamonida so'z [8, 21-b].

Ma'lumki, Sharqda, jumladan, Ozarbayjonda badiiy adabiyotning yirik vakillari nomi bilan bog'liq adabiy maktablar mavjud edi: Nizomiy adabiy maktabi, Navoiy adabiy maktabi, Fuzuliy adabiy maktabi, Mirza Fatali Oxunzoda adabiy maktablari [4, 636-b].

Davriy taraqqiyot natijasida bevosita shaxslar o'rtasida shakllangan maktablar keyinchalik matbuot vositasida keng ko'lam oldi. O'sha davrda Ozarbayjon matbuotida ikki maktab shakllangan edi: satirik-demokratik adabiyot maktabi sifatida "Mullo Nasriddin", romantik adabiyot markazi sifatida "Fuyuzot" maktablari. Qayd etish lozimki, "Mullo Nasriddin" adabiy maktabi "Fuyuzot"dan farqli o'laroq o'z ichida yangi maktablarning dunyoga kelishiga zamin hozirladi va ko'maklashdi. Shu tariqa "Mullo Nasriddin" she'riyat maktabi, "Mullo Nasriddin" nasr maktabi, "Mullo Nasriddin" karikatura maktabini shakllantirib, ularga "adabiy hayot vasiqasi"ni berdi [5, 55-b].

Jalil Mamatqulizoda Ozarbayjonga emas, turkiy tilli xalqlar satirik adabiyoti yirik vakili, "Mullo Nasriddin" esa turkiy xalqlar satirik matbuotining tarixiylik va mavqe bobida birinchi jurnali bo'lib qoldi.

Biz mavzumizdan kelib chiqib "Mullo Nasriddin" turkiy xalqlar matbuoti, xususan, jadid adabiyoti va matbuoti shakllanishida o'rni va uning o'ziga xos jihatlari nimalardan iborat edi? – degan savolga jurnalning o'ziga zamondosh davriy nashrlar, ayniqsa, hur fikrli matbuotga

nisbatan “uzoq umri” (1906 – 1931) davomida nashr qilingan ayrim sonlarini o‘rganish orqali ham bir qadar javob topamiz.

Birinchiidan, “Mullo Nasriddin”ning yuzaga kelishi millat ziyolilarining yanada jisplashuvi, bir maslak yo‘lida birlashishida o‘ziga xos o‘rin tutdi. O‘z davrining peshqadam ziyolilari Norimon Norimonov, Uzayr Hojibeyli, Firidun bey Ko‘charli, Alibek Husaynzoda, Ahmad bey Og‘ayevlar jurnal nashri munosabati bilan tabrik yo‘lladilar. Xususan, Ahmad bey Og‘ayev bu jurnalni “aql, zako, mahorat va zavq mujassam” – deya baholadi [7, 38-b].

Jurnal o‘z tabiati va maqsadiga ko‘ra, juda katta ijtimoiy-siyosiy muammolarni satira ostida bayon qilib bordi. Masalan, millatning eng muhim belgisi sanalgan tilni asrash masalasida so‘z ketar ekan, maqola muallifi bu illatning o‘ta jiddiy sababi – xorij tilni bilish odamning madaniyatlilik darajasi sanaladi, xorijiy tilda gapirish “madaniyatlilik”, o‘z tilida so‘zlashish qoloqlik belgisi deb bilishdek ahmoqona tasavvur ekanini satira orqali ochib beradi. Haqiqatan, oradan yuz yil o‘tganiga qaramasdan, bu muammo o‘zbek millati taqdiriga ham jiddiy tahdid solmoqda. “Bizim obrazovanniylar” sarlavhali maqola muallifi 36 yil o‘z tilida gapirib, birdan “ziyoli” bo‘lib qolgan hamsuhbatining tilidan “Obrazovanniy odamning ona tilida gapirishi katta ayb” ekanini aytib, jiddiy muammoning sababini zaharxanda kulgu orqali ochib beradi:

“Manim bir rafiqim vor. O‘zida musulmondur. Ammo mani go‘randa rus dilindan suvoy o‘zga dilda donishmaz. Masalan, suhbatimiz bu jur o‘lur: Man o‘ni go‘randa deram: –Hordan gelirsin?

O‘ mana yela javob verir: – Ya xodil na pochtu.

Deram: – Dunin (o‘tgan kun) neya biza galmading?

Javob verir: – K nam prishli gosti... [5, 55-b]”.

Maqolada ko‘tarilgan mavzu aslida o‘ta jiddiy bo‘lib, XI asrda Mahmud Koshg‘ariy, XVI asrda Alisher Navoiy kabi daholar tomonidan ham jiddiy e‘tibor qaratilgan. Maqolada ko‘tarilgan mavzu beixtiyor Alisher Navoiyning “Muhokamat ul-lug‘atayn”dagi “Kerak erdikim, bu xalq orasidin paydo bo‘lg‘on tab‘ ahli salohiyat va tab‘larin o‘z tillari turg‘on o‘zga til bila zohir qilmasa erdi va ishga buyurmasalar erdi” – degan so‘zlarini yodga soladi.

Tilni saqlash, asrab-avaylash qanchalik muhim masala ekaniga Turkiston jadidlari ham katta e‘tibor qaratgan edilar. Jumladan, A.Avloniy “Turkiy guliston yoxud axloq”ning bir qismini “Hifzi lison” – tilni saqlashga bag‘ishlab, jumladan, quyidagilarni yozgan edi: “Biz, turkistonlilar milliy tilimizni saqlamak bir tarafda tursun, kundan kun unutmak va yo‘qotmaktadurmiz. Tilimizning yarmiga arabiy va forsiy ulangani kamlik qilib, bir chetiga rus tilini ham yopishdurmaktadurmiz. Durust bizlarga... rus lisonini bilmak hayot va saodatimiz uchun osh va non kabi keraklik narsadur. Lekin o‘z yerinda ishlatmak va so‘zlamak lozimdur” [2, 61-b].

Jurnalning ilmiy ahamiyatlaridan biri uning dastlabki sonlaridan boshlab xalq maqollari “Otarlar so‘zi” rukni ostida berib borilganidir. Masalan, 2-son 6-sahifasining o‘zida 23 ta maqol berilgan. Ular bilan tanishish maqollarning tarixiy taraqqiyotini o‘rganish, qardosh xalqlar donoligidan bahramand bo‘lib, ularni bir-biriga qiyoslashdek muhim ishni amalga oshirishda qo‘l keladi. Masalan, ushbu maqollar orasidagi “Bir alda ikki qarpuz (tarvuz) tutmoq o‘lmaz” maqoli o‘zbeklarda “Ikki kemanding boshini tutgan g‘arq bo‘ladi” maqoliga muvofiqdir. Chunki “maqollarning xalqimiz o‘rtasida hamda turkiy xalqlarda mavjud variantlarini bir-biriga chog‘ishtirib [9, 9-b], tekstologik o‘rganib, eng to‘g‘ri va to‘liq variantini topish ayniqsa

muhimdir. Xuddi shu tamoyilga keyinchalik “O‘lami sibyon”da ham amal qilingani ko‘rishimiz mumkin.

Tariximizga jadid matbuoti nomi bilan kirgan XX asr boshidagi o‘zbek milliy matbuotiga keng qamrovli, haqqoniy ilmiy tarixini yaratish ilmiy jamoatchilik oldida ko‘ndalang turgan vazifalardan biridir. Tarixdan ibrat olish har bir inson uchun juda muhim. Jumladan, o‘zbek matbuotining jaddilari faoliyati bilan bog‘liq ancha qiziqarli, murakkab va ibratlarga to‘la tarixi bor.

Xulosa o‘rnida yana shuni aytib o‘tish joizki, hozirgacha O‘zbek matbuoti tarixiga oid bir qancha kitoblar, manografiyalari va tadqiqotlar yaratilgan. Biroq, ularning aksariyati sho‘ro mafkurasi asosida dunyoga kelgan va bugungi kunda g‘oyaviy jihatdan milliy-ma‘naviy qiymatini yo‘qotgan. Shu nuqtayi nazardan Turkiston milliy matbuoti tarixini yoritishda tadqiqotchilar tomonidan tarixiy-qiyosiy usullardan foydalanilgan holda, haqqoniylik, holislik prinsplariga amal qilinsa, maqsadga muvofiq bo‘lar edi. Bizningcha, mazkur masala kelgusida o‘z tadqiqotchilarini kutib qoladi.

Adabiyotlar / Literatura / References:

1. Abduazizova N.A. Turkiston matbuoti tarixi (1870 – 1917 yy.). – T.: Akademiya, 2000. – B. 45.
2. Avloniy A. Tanlangan asarlar. 2 jildlik. 2-jild. 2-nashri. – Toshkent: Ma‘naviyat, 2006. – B. 61.
3. Gasprinskiy I. Turkistonda matbuot va nashriyoti islomiya // Tarjumon. 1884 yil 8 yanvar – 1301 hijriy rabi’ ul-avval. 2-sana. №1.
4. Həbibbəyli İ. Ədəbi-tatixi yaddaş və müasirlik. Baki: Nurlan, 2007. – S. 636.
5. Memmedli A. Molla Nasretidin ədəbi mektebelerində milli varliq problemleri. – Baki, – S. 55
6. Mullo Nasriddin. 2-son. 1906. 14 aprel. 3-sahifa.
7. “Irshod” gazetasi, 1906. №90.
8. Sa‘diy Sheroziy. Guliston. Mullo Murodxo‘ja tarjimasi. Nashrga tayyorlovchi Sayfiddin Sayfulloh. –Toshkent: Fan, 2005. – B. 21.
9. Shomaqsudov Sh., Sharahmedov Sh. Hikmatnoma. O‘zbek xalq maqollarining izohli lug‘ati. – Toshkent: O‘z SE Bosh redaksiyasi, 1990, – B. 9.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 6 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).